

მრავალარხიანი დიპლომატიის როლი ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის ტრანსფორმაციის კონტექსტში

ქეთევან ვასაძე

კავკასიის უნივერსიტეტის აფილირებული ასისტენტ - პროფესორი

აბსტრაქტი

აღნიშნული სტატიის მიზანს წარმოადგენს ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის კონსტრუქციული ტრანსფორმაციის კონტექსტში „მრავალარხიანი დიპლომატიის“ როლის გააზრება და განალიზება. სტატიაში განხილულია ორი არხის, განათლებისა და სამშვიდობო საქმიანობა პირადი მონაწილეობის დონეზე, მეშვეობით ახალგაზრდებზე ორიენტირებული სამშვიდობო პოლიტიკის შემუშავება.

საქართველოს მთავრობის სამშვიდობო პოლიტიკამ, კერძოდ, ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩაბარების გარეშე ოკუპირებულ აფხაზეთის ტერიტორიაზე მცხოვრებ აბიტურიენტებს მისცა საქართველოს მთავრობის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე არსებულ აკრედიტირებულ უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის უფასოდ გაგრძელების შესაძლებლობა.

თუმცა, სტატიაზე მუშაობისას გამოიკვეთა, ოკუპირებული აფხაზეთიდან ახალგაზრდებისთვის ხელშეწყობის აუცილებლობა სახელოვნებო განათლების მიღების მიმართულებით; წარმატებული და ცნობილი ხელოვნების სფეროს წარმომადგენლების - „მშვიდობის ელჩების“ ჩართულობითა და აქტიურობით; მათი კავშირების გამოყენებით კონფლიქტის მშვიდობიანი ტრანსფორმაციის და დიალოგის ახალი ფორმატების შექმნის მიზნით.

საკვანძო სიტყვები: მშვიდობის მშენებლობა, მრავალარხიანი დიპლომატია, კონფლიქტის ტრანსფორმაცია.

21- ე საუკუნე - დიპლომატიური ომის საუკუნეა, რომლის მიზანიც მშვიდობის მშენებლობა და დამყარებაა. უძველესი დროიდან დღემდე, გაცილებით მეტი რესურსი იხარჯება ომის წარმოებაზე, ვიდრე მშვიდობის მშენებლობაზე გაწეულ საქმიანობაში.

მშვიდობის მშენებლობისა და კონფლიქტების შესწავლას მე- 20 საუკუნეში ჩაეყარა საფუძველი.² დიპლომატების მიერ გაცნობიერებული იყო ის ფაქტი, რომ კონფლიქტების მოგვარება და მშვიდობის მშენებლობა მხოლოდ ოფიციალურ დონეზე ურთიერთობებით ვერ მოგვარდებოდა, უფრო მეტიც ოფიციალური დიპლომატია ზოგ შემთხვევაში შესაძლოა ხელისშემშლელი ფაქტორიც კი ყოფილიყო.

კონფლიქტების ტრანსფორმაცია და მშვიდობის მშენებლობა საჭიროებს კომპლექსურ მიდგომას, სწორედ ამიტომ პოლიტოლოგიასა და კონფლიქტოლოგიაში განვითარდა ე.წ. „მრავალარხიანი დიპლომატიის“³ ცნება, რომელიც ტრადიციულ მეთოდებთან შედარებით მოქნილია და კონფლიქტების ტრანსფორმაციას თვისობრივად განსხვავებული მხრიდან ახდენს.

მრავალარხიანი დიპლომატია მოიცავს ცხრა არხს:

- ოფიციალური, სამთავრობო დონეზე განხორციელებული დიპლომატია;
- არასამთავრობო სექტორი;
- სამშვიდობო საქმიანობა სავაჭრო დონეზე;
- სამშვიდობო საქმიანობა პირადი მონაწილეობის დონეზე- მოქალაქეთა ჩართვა;
- სამშვიდობო საქმიანობა კვლევითი მუშაობის, ტრენინგებისა და განათლების დონეზე;
- აქტივიზმი, ანუ სამშვიდობო საქმიანობა პროპაგანდის დონეზე;
- რელიგია, ანუ სამშვიდობო საქმიანობა რწმენის დონეზე;
- დაფინანსება, ანუ სამშვიდობო საქმიანობა ფულადი სახსრებით უზრუნველყოფის დონეზე;
- სამშვიდობო საქმიანობა მასობრივი ინფორმაციის დონეზე.

„მრავალარხიანი დიპლომატიის“ მიდგომა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ყველა არხი ურთიერთდაკავშირებულია, ერთნაირად მნიშვნელოვანია და ერთიანი სისტემის სახით მუშაობს.

აღნიშნულ ნაშრომში განვიხილავ ორი არხის, კერძოდ, განათლებისა და პირადი მონაწილეობის დონეზე ქართულ - აფხაზურ კონტექსტში კონფლიქტის ტრანსფორმაციისა და მშვიდობის მშენებლობის ხელშეწყობის პერსპექტივებს.

² ჭანკვეტაძე ნ., ბურსულაია გ., მურუსიძე ქ. „მშვიდობის და კონფლიქტების სწავლება: საბაზისო სახელმძღვანელო“, ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისი, თბილისი, 2020.

³ Dr. Diamond L., Ambassador McDonald J., „Multi -Track Diplomacy: A Systems Approach to Peace“; Lynne Rienner Publishers; 3rd edition (30 Sept. 1996).

1992 წლის ქართულ - აფხაზური შეიარაღებული დაპირისპირებიდან 30 წელი გავიდა. 1992-1993 წლებში საქართველოს მთავრობას და სეპარატისტულად განწყობილ ეთნიკურ აფხაზთა ერთ ნაწილს შორის შეიარაღებული დაპირისპირების შედეგად 280 000 ადამიანი,⁴ როგორც ქართველები, ასევე ეთნიკურად აფხაზები იძულებულნი გახდა საკუთარი საცხოვრებელი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დაეტოვებინათ და საკუთარ ქვეყანაში იძულებით გადაადგილებული პირები გამხდარიყვნენ.

შეიარაღებული დაპირისპირებიდან დღემდე კონფლიქტის ტრანსფორმაციისა და მოგვარების მიმართულებით როგორც პოლიტიკური ლიდერების დონეზე, ასევე სხვადასხვა ფორმატებში სამუშაო შეხვედრები იმართება.

თუმცა, 2008 წლის რუსეთ - საქართველოს აგვისტოს ომმა, მთლიანად შეცვალა რეალობა და 1990 - იან წლებში ქვეყნის შიგნით მიმდინარე შეიარაღებული კონფლიქტები (აფხაზეთი, ცხინვალის რეგიონი/სამხრეთ ოსეთი) სიმეტრიულ⁵ კონფლიქტად გარდაიქმნა. რუსეთმა განახორციელა საქართველოს ტერიტორიების 20 % - ის , აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის/ ცხინვალის რეგიონის ოკუპაცია. ოკუპაციის პროცესს, როგორც რუსეთს ჩვევია მოყვა რუსიფიკაციის პროცესის გააქტიურება, რომელიც დღემდე აქტიურად მიმდინარეობს. ეს პროცესი განსაკუთრებით განათლების სფეროზე აისახა.

1990- იანი წლების კონფლიქტამდე, გალის რაიონში, სადაც უმეტესობა ეთნიკურად ქართველი ცხოვრობს, 58 სკოლა ფუნქციონირებდა, აქედან 52 სკოლაში სწავლა მშობლიურ ქართულ ენაზე მიმდინარეობდა, ხოლო კონფლიქტის შემდგომ სკოლების რაოდენობა 31- მდე შემცირდა.

1994 წლიდან 2015 წლამდე ყველა სკოლაში თანდათანობით ქართული ენა ჩანაცვლდა რუსულით. 2015 წელს გალის ე.წ. „ქვედა ზონის“ 10 სკოლაში (შენიშვნ. თაგილონის სკოლა 2017 წელს გააუქმეს, მოსწავლეები და მასწავლებლები გადაანაწილეს მეზობელი სოფლის ნაბაკევის სკოლაში),სადაც სწავლება ქართულ ენაზე შენარჩუნებული იყო, პირველი 4 კლასი გადავიდა რუსულ სწავლებაზე. 2016- 2017 წლებში მე- 5 და მე- 6 კლასები. რუსიფიკაციის მიზანმიმართული პროცესის ფარგლებში ყოველი მომდევნო კლასი რუსულ ენაზე სწავლების პროცესზე გადავა, რაც ნიშნავს, რომ ოკუპირებულ გალის რაიონში მშობლიურ ქართულ ენაზე სწავლება აღარ განხორციელდება.⁶

⁴ საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს 2009 წლის იძულებით გადაადგილებულ პირთა სტატუსის მქონეთა სტატისტიკური მონაცემები. <http://mra.gov.ge/geo/static/47>

⁵ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17467586.2019.1680855>

⁶ „ნაბიჯი უკეთესი მომავლისკენ“ სამშვიდობო ინიციატივა აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის/სამხრეთ ოსეთის მოსახლეობისათვის განათლების შესაძლებლობების განვითარება, თბილისი, 2018. https://smr.gov.ge/uploads/prev/_a2beda36.pdf

საქართველოს მთავრობის მიერ აღნიშნული საკითხის ყველა ფორმატში და დონეზე, მათ შორის ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების ფარგლებში, ინტენსიურად განიხილება, მიმდინარეობს აღნიშნული პრობლემის მოგვარების მიზნით მუშაობა.

კერძოდ, იმ პირებს, რომლებსაც სურთ საქართველოს მთავრობის მიერ კონტროლირებად ტერიტორიაზე უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის გაგრძელება, მათ სპეციალურ მოსამზადებელ ცენტრებში შეეძლება ერთიანი ეროვნული გამოცდებისთვის მომზადება. აღნიშნული ცენტრები ფაქტობრივად მე-12 კლასის ჩამნაცვლებელი საფეხურია, ოკუპირებული ტერიტორიებიდან აბიტურიენტების საჭიროებებზე მორგებული ინტენსიური პროგრამით, რომელიც ასევე მოიცავს ქართულ ენსა და ლიტერატურაში მომზადების პროგრამას.

2020 წელს COVID - პანდემიის დროს, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრებ პირებს, რომლებიც ვერ დარეგისტრირდნენ ერთიან ეროვნულ გამოცდებზე, მიეცათ უმაღლეს სასწავლებლებში უგამოცდოდ ჩარიცხვის უფლება და სახელმწიფო სასწავლო გრანტის მაქსიმალური ოდენობით მიღება.⁷

სტატისტიკური მონაცემები აბიტურიენტების შესახებ

ეროვნული გამოცდების ჩატარების წელი	2018	2019	2020	2021
აბიტურიენტი	372	410	348	322
დარეგისტრირდა	264	338	350	263
ჩარიცხა სხვადასხვა უ/სასწავლებლის სხვადასხვა პროგრამაზე	138	336	384	263
დაფინანსდა სოციალური პროგრამის ფარგლებში სასწავლო გრანტით	138	336	384	263

(ცხრილი N1).⁸

საქართველოს მთავრობამ აღნიშნული ნაბიჯით კიდევ ერთხელ გამოხატა ოკუპირებულ ტერიტორიებზე მცხოვრები ადამიანებისადმი დამოკიდებულება და ზრუნვა.

საინტერესოა ის ფაქტი, რომ ოკუპირებულ გალის რაიონის ომამდელ საზღვრებში ფუნქციონირებს 5 სახელოვნებო სკოლა⁹, თუმცა, აბიტურიენტებს შორის ვანო სარაჯიშვილის

⁷ <https://www.mes.gov.ge/content.php?id=10583&lang=geo>

⁸ ცხრილში N1 ინფორმაცია მოწოდებულია გალის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის ხელმძღვანელის ნონა შონიას მიერ.

⁹ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტრო 2020 წელს შესრულებული სამუშაოს ანგარიში.

სახელობის სახელმწიფო კონსერვატორიასა და თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში სწავლის გაგრძელების მსურველთა რაოდენობა ძალიან მცირეა. თუკი გადავხედავთ ამ უმაღლეს სასწავლებლებში 2020 წლიდან დღემდე ოკუპირებული ტერიტორიებიდან ჩარიცხულ სტუდენტთა სტატისტიკას, ოკუპირებული გალის რაიონიდან უგამოცდოდ **სახელმწიფო კონსერვატორიაში 2020 წელს -1 ადამიანი ჩაირიცხა, ხოლო სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიაში 2020 წელს - 2, 2021- 4 და 2022 წელს - 1 სტუდენტი,**¹⁰ ბუნებრივია გაჩნდება კითხვა, რატომ არის სახელმწიფო კონსერვატორიასა და სამხატვრო აკადემიაში ჩაბარების მსურველთა სიმცირე? ეს ხომ არ არის განპირობებული იმ ფაქტით, რომ აღნიშნულ სასწავლებლებს გააჩნიათ სპეციფიკური მოთხოვნები, რომელთა დასაკმაყოფილებლად საჭიროა როგორც მონაცემები (მუსიკალური სმენა, ხმა, ხატვა- ხაზვის ნიჭი), ასევე ამ მიმართულებით ნიჭიერი ახალგაზრდების ხელშეწყობის და წახალისების პროგრამების შექმნა?!

აღნიშნულ საკითხზე მუშაობის პროცესში გამოიკვეთა ამ მიმართულებით გამოწვევები და სირთულეები. კერძოდ, ოკუპირებული ტერიტორიებიდან აბიტურიენტები ვერ ან არ არიან შესაბამისად მომზადებულები, უჭირთ სასწავლო პროგრამით გათვალისწინებული მოთხოვნების დაკმაყოფილება და ვერ უწევენ კონკურენციას სხვა სტუდენტებს. ვითარების ანალიზიდან გამომდინარე ვფიქრობ, საჭიროა ამ მიმართულებით საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავება, რომლებიც უზრუნველყოფენ აბიტურიენტების მომზადებას კონსერვატორიისა და სამხატვრო აკადემიის პროგრამების დასაძლევად. ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები ხელოვნებით დაინტერესებული ახალგაზრდების ხელშესაწყობად საჭიროდ მივიჩნევ შემდეგი რეკომენდაციების შესრულებას.

რეკომენდაციები:

- შეიქმნას სპეციალური მოსამზადებელი ცენტრები კონსერვატორიაში ჩაბარების მსურველთათვის;
- შეიქმნას სპეციალური მოსამზადებელი ცენტრები სამხატვრო აკადემიაში ჩაბარების მსურველთათვის;
- შემუშავდეს მოსამზადებელი ონლაინ პროგრამები;
- მოხდეს სახელოვნებო მიმართულებით ადგილობრივი პედაგოგების გადამზადება- და ტრენინგების ხელშეწყობის პროგრამების დაგეგმვა/ განხორციელება.
- დაწესდეს სახელობითი სტიპენდიები (**მაგ. ზურაბ სოტკილაავას სახელობის**);
- საერთაშორისო სახელოვნებო კონკურსებსა და ფესტივალებში მონაწილეობის მიღებაში ახალგაზრდების ხელშეწყობის უზრუნველყოფა;
- საერთაშორისო ორგანიზაციების დახმარებით სახელოვნებო მიმართულებით საზღვარგარეთ განათლების მიღების და კვალიფიკაციის ამაღლების ხელშეწყობა;

კონფლიქტების ტრანსფორმაცია და მშვიდობის მშენებლობა ხანგრძლივი პროცესია. ის მოითხოვს საკითხებისადმი შემოქმედებით, თანმიმდევრულ და ინოვაციურ მიდგომას.

¹⁰ ინფორმაცია მოწოდებულია გალის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის ხელმძღვანელის ნონა შონიას მიერ.

საჭიროებს ვითარების მრავალწახნაგოვან ანალიზს და არსებული რესურსების მაქსიმალურად პროდუქტიულად გამოყენებას.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, მეორე მიმართულება, რომელსაც სტატიაში განვიხილავთ - პირადი მონაწილეობის დონეზე ქართულ - აფხაზურ კონტექსტში კონფლიქტის ტრანსფორმაციისა და მშვიდობის მშენებლობის ხელშეწყობის პერსპექტივებია.

ეს არხი გულისხმობს ინდივიდების დონეზე მშვიდობის მშენებლობის პროცესის ხელშეწყობას, რადგან თითოეულ ადამიანს შეუძლია იყოს მშვიდობისმყოფელი და ვითარების შეცვლის უნარი გააჩნია. ამ პროცესში ცნობადი და წარმატებული სახეების ჩართვა, მათი კავშირების მართებული გამოყენება ხელს შეუწყობს პროცესების კონსტრუქციულ განვითარებას.

ვფიქრობ, რომ მსოფლიოში ცნობილ მომღერალს ნათია თოდუას¹¹, რომელიც ოკუპირებული აფხაზეთიდან არის შეუძლია პოზიტიური წვლილი შეიტანოს ქართულ- აფხაზურ სამშვიდობო პროცესში მუსიკის მეშვეობით. ამ ადამიანის წარმატების ისტორია, შესაძლოა ოკუპირებულ აფხაზეთში მცხოვრები ადამიანებისთვის მოტივაციის წყარო გახდეს. მას აქვს შესაძლებლობა ხელოვნების დახმარებით მთელ მსოფლიოს, ქართულ- აფხაზური კონფლიქტის შესახებ ინფორმაცია გაუზიაროს.

მომღერალი ნათია თოდუა, რომელიც შესაძლოა განვიხილოთ „მშვიდობის ელჩად“.

მის რეპერტუარში საკმაოდაა აფხაზეთისადმი მიძღვნილი სიმღერები, რომლებიც როგორც თვითონ აღნიშნავს „მამოგზაურებს ჩემს ბავშვობაში, ჩემს აფხაზეთში, ჩემს მაგნოლიასთან...“¹²

შესაძლოა, ნათიას წარმატება, ოკუპირებული აფხაზეთიდან მუსიკით დაინტერესებული ახალგაზრდების შთაგონების წყარო და მოტივაცია გახდეს.

ვფიქრობ, რომ ოკუპირებული აფხაზეთიდან სახელოვნებო სფეროს წარმომადგენელ წარმატებულ ადამიანებს ქართულ- აფხაზური კონფლიქტის ტრანსფორმაციაში „მშვიდობის ელჩების“ როლის მორგება და დადებითი წვლილის შეტანა შეუძლიათ.

მიმაჩნია, რომ „მშვიდობის ელჩებთან“ შეხვედრების განსახორციელებლად საჭიროა:

- მასტერკლასების ჩასატარებლად ონლაინ პლატფორმების შექმნა;
- ნეიტრალურ ტერიტორიაზე „მშვიდობის ელჩებთან“ შეხვედრების მოწყობა;
- სახელოვნებო სფეროში წარმატებული სტუდენტებისთვის სტაჟირების პროგრამების შემუშავება;

¹¹ ნათია თოდუა- ქართველი მომღერალი, 'The Voice of Germany' - ის მე-7 სეზონის გამარჯვებული.

<http://www.nplg.gov.ge/bios/ka/00014257/>

¹² <https://fortuna.ge/fortuna/post/natia-todua-idzulebit-gadaadgilebul-pirebs-akhal-klips-udzghvnis-es-simghera-mamogzaurebs-chems-bavshvobashi-chems-afkhazetshi>

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, ნებისმიერი რესურსი, რომელიც „ქართულ- აფხაზური“ კონფლიქტის კონსტრუქციულ ტრანსფორმაციას ხელს შეუწყობს და მშვიდობის მშენებლობის პროცესში პოზიტიურ გავლენას მოახდენს, შეაჩერებს რუსიფიკაციის პროცესს, საჭიროებს გონიერ გამოყენებას. ამ მიზნის მისაღწევად აუცილებელია მრავალარხიანი დიპლომატიის ამოქმედება, თითოეული არხის მაქსიმალურად პროდუქტიულად გამოყენება და ახალგაზრდებზე ორიენტირებული სამშვიდობო პოლიტიკის შემუშავება.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. აბრამიშვილი ი., ქოიავა რ., „საქართველოს სამშვიდობო პოლიტიკის 25 წელი“, კავკასიური სახლი, 2018.
2. ზურიკაშვილი ფ., ხუციშვილი გ., მადრაძე გ., და სხვა „კონფლიქტი, გენდერი, მშვიდობის მშენებლობა“, გაეროს განვითარების ფონდი, 2002.
3. ზურაბიშვილი თ., მშობლიურ ენაზე განათლების შეზღუდვა გალის რაიონში: გამოსავლის ძიებაში (პოლიტიკის დოკუმენტი), საქართველოს რეფორმების ასოციაცია (GRASS), თბილისი, 2016.
4. ჭანკვეტაძე ნ., ბურსულაია გ., მურუსიძე ე. „მშვიდობის და კონფლიქტების სწავლება: საბაზისო სახელმძღვანელო“, ჰაინრიჰ ბიოლის ფონდის თბილისის ოფისი, თბილისი, 2020.
5. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს 2009 წლის იძულებით გადაადგილებულ პირთა სტატუსის მქონეთა სტატისტიკური მონაცემები. <http://mra.gov.ge/geo/static/47>
6. „ნაბიჯი უკეთესი მომავლისკენ“ სამშვიდობო ინიციატივა აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის/სამხრეთ ოსეთის მოსახლეობისათვის განათლების შესაძლებლობების განვითარება, თბილისი, 2018. https://smr.gov.ge/uploads/prev/___a2beda36.pdf
7. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის სამინისტრო 2020 წელს შესრულებული სამუშაოს ანგარიში.
8. Dr. Diamond L., Ambassador McDonald J., "Multi -Track Diplomacy: A Systems Approach to Peace"; Lynne Rienner Publishers; 3rd edition (30 Sept. 1996).

ინტერნეტწყაროები:

1. <https://www.mes.gov.ge/content.php?id=10583&lang=geo>
2. Berglund C, Souleimanov EA. What is (not) asymmetric conflict? From conceptual stretching to conceptual structuring. Dynamics of Asymmetric Conflict. 2019 Nov 4;13(1):1–12.
3. მშობლიურ ენაზე განათლების შეზღუდვა გალის რაიონში: გამოსავლის ძიებაში პოლიტიკის დოკუმენტი თორნიკე ზურაბაშვილი საქართველოს რეფორმების

ასოციაცია (GRASS) იანვარი, 2016 | თბილისი [Internet]. [cited 2024 May 2]. Available from: <https://grass.org.ge/wp-content/uploads/2016/07/GRASS-ganathlebis-uphleba-galis-raionshi1.pdf>

4. დემნა გვასალია - ქართველები უცხოეთში [Internet]. www.nplg.gov.ge. [cited 2024 May 2]. Available from: <http://www.nplg.gov.ge/emigrants/ka/00001072/>
5. ნათია თოდუა (1996) [Internet]. www.nplg.gov.ge. [cited 2024 May 2]. Available from: <http://www.nplg.gov.ge/bios/ka/00014257/>
6. Murgulia N. ნათია თოდუა იძულებით გადაადგილებულ პირებს ახალ კლიპს უძღვნის: „ეს სიმღერა მამოგზაურებს ჩემს ბავშვობაში, ჩემს ავხაზეთში...“ [Internet]. რადიო ფორტუნა / Fortuna.ge. 2022 [cited 2024 May 2]. Available from: <https://fortuna.ge/fortuna/post/natia-todua-idzulebit-gadaadgilebul-pirebs-akhal-klips-udzghvnis-es-simghera-mamogzaurebs-chems-bavshvobashi-chems-afkhazetshi>

The role of multi-track diplomacy in the context of the transformation of the Georgian-Abkhazian conflict

Ketevan Vasadze

Affiliated Assistant professor, Caucasus University

Abstract

The aim of this article is to consider and analyze the role of multi-channel diplomacy in the context of the constructive transformation of the Georgian-Abkhazian conflict.

More precisely, we consider the youth-oriented peace policy on the level of two channels – education and peace activity made by personal participation.

The peace policy of the Georgian government, in particular, gave applicants living in the occupied territory of Abkhazia, without passing the unified national exams, the opportunity to continue their studies for free in accredited higher education institutions in the territory controlled by the Georgian government.

However, while working on the article, the need to support young people from occupied Abkhazia in the direction of receiving artistic education was highlighted; with the involvement and activity of successful and famous art representatives - "Ambassadors of Peace", using their connections to create new formats for peaceful conflict transformation and dialogue.

Keywords: Peace Building, Conflict Transformation, Multi-track Diplomacy

